

PESNIŠKI TURNIR

Vitezinja bi volila poeta

Bojan Tomažič

Glorjana Veber s Polzele, ki je postala vitezinja Pesniškega turnirja Založbe Pivec, v središče postavlja poeta, idealista in mu po romantični tradiciji pripisuje moč

Glorjana Veber, vitezinja Pesniškega turnirja 2017, ki ga je Založba Pivec priredila sedemnajstič, je zmagala s pesmijo Volitve, v kateri pravi, da bi volila poeta, tistega, ki "ve, da stojiva na isti strani knjige, on, ki piše in jaz, ki berem, in med nama ni migrantske meje, kemičnega sredstva, stranke, valute, plastičnih zamaškov". "Dolga, skladenjsko zapletena, gosta pesem je celovito zaobjetje sodobne družbe, bivajočega in duha, v razponu od trpljenja do radosti," je obrazložila strokovna žirija, v kateri so bili Borut Gombač, dr. Irena Novak Popov in Urška P. Černe.

"S postopki naštevanja in kopiranjem prilastkov in dopnil ob nosilnih pojmih poet, besede, medčloveški stik, izgubljene vsebine, motnje, čas, svet na prvi pogled zamegljuje logični potek argumentiranja in izrekanja subjektivnega vrednotenja, v resnici pa stopnjuje zavzetost občutljivega človeka za izginule vrednote. Izreka jih tako, da v središče postavlja poeta, idealista in mu po romantični tradiciji pripisuje moč."

napake. Milan Novak je predstavil pesem, ki opozarja, da v postbabilonski razdrobljenosti jezikov človeštva označevalec ne označuje več. Denis Škofič piše o besedah oziroma jih razstavlja, vodo, vodjo, vod, deset poimenovanj za sneg in še marsikaj. Veronika Šoster v primeri o snegu pove, da je vse v redu, dokler spimo. Kaja Teržan meni, da je minevanje spremenjanje pravkar dojetega v neznanico. Helena Zemljič se sprašuje: "Se Afrika in Evropa sploh še pogovarjata, razumeta, imata kaj skupnega, deljivega ali pa je njuna edina vez morje, ki naplavlja afriške emigrante?"

Pesem je takojšnji blagoslov

Za Pesniški turnir se je letos prijavilo 123 pesnikov, strokovna žirija je najprej izbrala 24 polfinalistov, ki so se pomerili na dveh polfinalnih turnirjih v Trstu in Lendavi, na sobotnem finalu v Kazinski dvorani mariborskega gledališča so poleg zmagovalk svoje pesmi brali Jože Brenčič, Zalka Drglin, Aleš Jelenko, Janko Keček ml., Milan Novak, Denis Škofič, Veronika Šoster, Kaja Teržan, Helena Zemljič in Milan Žniderič. Pesniki so brali ali recitali svoje pesmi, vmes sta nastopila glasbenika Vasko Atanasovski in Dejan Lapajna s priredbami balkanskih etno pesmi, ki so izšle na plošči Melem. Kovano vrtnico, simbol pesniškega viteštva, je vitezinji predal lanski vitez Dejan Koban, sopodeljevalec nagrade je bil Ivo Svetina, predsednik Društva slovenskih pisateljev. V založbi so poudarili, da je naziv vitez poezije edina vseslovenska literarna nagrada, ki se podeljuje v Mariboru in eden osrednjih dogodkov Dnevov knjige v Mariboru. Dvanajst finalnih pesmi so izdali v zborniku.

V besede vpotegnjen ves planet

Poet je neslišen, marginaliziran in v takem položaju so tudi delavci, proletarci, brezposelnici, izobraženci, migranti, tujci, tisti, ki nadomeščajo druge in igrajo vloge. "Navsezadnje je v pesem vpotegnjen celotni planet, do puščave izrabljen, dresiran in racionaliziran, ker so ga zasegli in si ga prilastili. Privilegirani iz sfere politike, strank, plačanih volitev, borznih špekulacij, bančništva, trgovine, posredništva, birokracije, prevaranti, tajkuni, umazanci, birokrati, tihotapci. Njihova krivda ni le perpetuiranje družbene nepravičnosti, izčrpavanje človeških in naravnih virov, temveč tudi izginotje idealov: lepote, domišljije, pesniške norosti, svobode in prvinske celote," so (si) razložili sporočilo pesmi.

Nagrado občinstva je prejela Majda Kočar za pesem *Moja ruta*. Tudi z angažirano, sodobno tematiko. Predstavi usode trinajstih arabskih žensk v vojni, ki so morale pobegniti od doma. Morje je naplavilo samo njihovo ruto, ki je tu in naša.

Vsek od finalistov je slikal (svoje) življenje. Jože Brenčič je pisal o ljudeh, skoraj izmečkih narave, ki v grozljivi idiotiji koljejo sobitja. Zalka Drglin piše o stigmatiziranih ženskah, navidez vdanih v usodo, ki jih vse sili k uporu. Aleš Jelenko kritično, ironično in resno poziva, naj si poiščemo možnosti onkraj. Janko Keček mlajšo žensko, ženske ali kar celo družbo sprašuje, ali bi ga zamenjala za izdelek brez

Letos se je Zora A. Jurič, ki si je zamislila Pesniški turnir in bila sedemnajst let duša prireditve, stopila "nekoliko v ozadje", njeno vlogo je prevzela Norma Bale. Juričeva je vesela je, da se je ideja, ki jo je delno navdihnil tudi roman Marpurgi Zlate Vokač, razširila in utrdila in da nagrado podeljujejo v Mariboru. S turnirjem so se uveljavili mnogi dobri pesniki, omenila je Anjo Golob, tudi Tomaž Šalamun se je zamisel zdela zanimiva. "Pesem je ljubezen, je moč, je takojšnji blagoslov," ga je v govoru tudi citirala.

S turnirjem so se uveljavili mnogi dobri pesniki, je prepričana Zora A. Jurič, ki ostaja avtorica prireditve, ni pa več moderatorka

Od Frančiča do Kobana

Od 2001 do letos so vitezi oziroma vitezinje postali Franjo Frančič, Erika Vouk, Cvetka Novak, Alenka Jovanovski, Tomislav Vrečar, Zoran Pevec, Stanka Hrastelj, Veronika Dintinjana, Lučka Zorko, Franci Novak, Rok Vahter, Tomaž Šalamun, Lucija Mlinarič, David Bandelj, Željko Perović, Dejan Koban in Glorijana Veber.

Glorijana Veber, vitezinja Pesniškega turnirja, je recitirala pesem Volitve.
Foto: Matej KRISTOVIČ

Volitve doktorice literarnih ved

Glorijana Veber v zmagoviti pesmi piše, kako in zakaj bi volila poeta. "Odšla bi k njemu in mu dala glas. Volila bi ga s tišino, belo, tako tiho, pozabljeno in samo, kot so preslišane besede vseh poetov, delavcev in proletarcev, njihov beg iz ust, ki ne zmorejo izplačati jezika, zato, če me čutiš, kako ti služim, prosim, voli okrušenega, mrkega, grdega poeta, zdrobljenega od dela, posipanega na papir, njegovo bilko na izsušeni trati, plačajmo mu volitve, ne s katerimkoli denarjem, ampak s poezijo, posrednik pravi, da bo zlatu zrasla vrednost ..."

Vebrova je doktorica literarnih ved, naslov njene disertacije je Poezija kot element družbene spremembe. Je ustanoviteljica Inštituta IRIU, v okviru katerega razvija eksperimentalne in inovativne pristope na področju bralne kulture, imenovane Literarne situacije. Pri Centru za slovensko književnost je leta 2013 izšel njen pesniški prvenec z naslovom Prosti pad, leta 2015 so v Italiji izdali njen zbirk Nekdo prej (Qualcuno prima).

Letošnji finalisti, žirija in prireditelji Pesniškega turnirja, na katerem je zmagal tudi Tomaž Šalamun.

Foto: Matej KRISTOVIČ